

1 TESARONIKA

Pauru Nymerohpyry Tesaronika

pōkō Neneryme

1 Tessalonicenses

Ekarotopo

Pata Tesaronika kowenu esaryme kynexine Masetonia nonory po, seroae Kerexia nonory po. Omi kurā Jezu Kyrixtu poko tokarose eya xine exiryke Pauru a Jezu tonetupuhse Tesaronika pōkomo a. Moro toehse Pauru ytotopōpyry asakoro ahtao. Moro pata po Jezu poetory tō zehno juteu tō kynexine; typatarykō poe Pauru tō taropose eya xine. Naeroro toepase toto Perea pona. Imeīpo Korītu po Pauru ahtao omi toehse eya Timoteu wino Jezu poetory tō poko Tesaronika po (1 Tesaronika 3.6).

Sero 1 *Tesaronika* taropose Pauru a Jezu poetory tō neneryme Tesaronika po. Tynymerohpyry ae toto akorehmary se kynexine torētyke pyra toto ehtohme aorihtyā ēsemamryy ropa poko, otoko ahtao Jezu oehnōko ropa mana roropa. Toto amoreparyst se kynexine kypyno xine Ritonōpo ehtoh poko.

Sero pape ao

Osekaro topo 1.1

Omi kurā Jezu poko tokarose Tesaronika po
1.2–3.13

Ritonōpo zamaro kuehtohkomo 4.1-12

Ježu Kyrixtu Kuesēkō oepyry ropa 4.13–5.11

Tuaro ehtoh tonō, osekazumatopo 5.12-27

Kure tyripotopo 5.28

¹ Ynanymerohpyry moro onenergykōme. Taro ynanase ywy, Timoteu, Xira, enara. Ywy ase Pauru.

Amarokō Jezu poetoryme Tesaronika po. Ritonōpo poetoryme matose, Kumykō poetoryme, Kuesēkō Jezu Kyrixtu enetuputtryke oya xine.

Kure rokē oriporykō se ase Ritonōpo a, torētyke pyra oriporykō se roropa ase eya.

Jezu enetupuhtopōpyry Tesaronika pōkomo a

² “Kure mase, Ritonōpo,” āko ynanase opoko xine. Oturukehpyra ynanase opoko xine Ritonōpo a.

³ Kuesēkō Jezu Kyrixtu enetuputtryke oya xine imehnō akorehmāko matose. Ritonōpo se oexirykōke, imehnō pyno roropa oexirykōke erohnōko matose Jezu ekarory pok. Jezu oepyry ropa eraximaryke oya xine aomipona matose. Moro pok. oturukehpyra ynanase opoko xine Ritonōpo Kumykō netaryme.

⁴ Ynara zuaro ynanase, Ritonōpo opyno xine mana. Tymenekase eya matose. Typoenōme tyrise eya matose.

⁵ Jezu pok. oururukohtao yna a yna omiry rokē kara nexiase. Yna tyjamihtanohse Kurā Zuzenu a, Jezu pok. ourutohkōme. Ajohpe pyra ynanekarohpyry oya xine Jezu pok. Tone-tupuhse yna a roropa. Kure ynanexiase amaro xine. Zuar. matose. Tymōkomoke se pyra ynanexiase. Ākorehmarykō se rokē ynanexiase.

⁶ Yna typoenohse oya xine, Kuesēkō roropa typoenohse. Tyyryhmase iirypyrymākomo

a amarokō repe. Yrome Ritonōpo omiry mapoiatose. Tātākyemase amarokomo Kurā Zuzenu poe.

⁷ Morarame zae oexirykō tonese imep̄y pōkomo a, Jezu poetory tomo a Masetonia pōkomo a Akaia pōkomo a, enara.

⁸ Ynanekarohpyry Jezu pokō tokamose ropa oya xine Masetonia pōkomo a, Akaia pōkomo a, emero pata tō punero. Oturūko toto Ritonōpo enetuputyry pokō oya xine. “Mokaro Tesaronika pōkō orēpyra Ritonōpo enetupuhnōko mā toto,” āko toto opoko xine. Morara exiryke oturupyra ynanase opoko xine tuaro toto exiryke.

⁹ Imehnō pata tō poro ekātōko toto yna ytotopōpyry pokō oya xine. “Kure rokē oseyā mā toto, Pauru tō maro Tesaronika pōkomo. Ahno neponāmarykō turumekase eya xine: ‘Ritō kō mokaro,’ kary se pyra toexirykōke, Ritonōpo Zae Exikety, Isene Exikety roropa omipona toehtohkōme.

¹⁰ Imūkuру oepyry ropa momohnōko roropa Tesaronika pōkō mana,” āko. “Kapu ae oehnōko mana. Jezu mokyro ēsemākapohpyry ropa mokyro aorihxīpo. Kukurākanekōme mā ynororo, kuānohpyra xine Ritonōpo ehtohme, emero tyryrpyhypkā wānopypyryhtao,” āko mā Tesaronika pōkomo,” āko mā toto opoko xine.

2

Pauru erohtopōpyry Tesaronika po

¹ Wekyry tomo, Ritonōpo omiry ekarose ynany-toase oya xine, āmorepase xine. Ekurehpyra ynanexiase. Tuaro matose.

² Tutuarimapose yna repe, tyyryhmase roropa Piripo po, ytopyra ro yna ahtao oya xine Tesaronika pona. Zuaro matose. Yrome amaro xine orēpyra ynanexiase Ritonōpo poe. Zae rokē ynanoturuase Jezu Kyrixtu pokon. Zehnotokō zuno pyra ynanexiase.

³ Zae Jezu pokon kuuruatose, azahkuru pyra, iirypyryme pyra, imehnō enekunopyry se pyra roropa ynanexiase.

⁴ “Kure matose,” tykase Ritonōpo yna a. Morara exiryke zae rokē oturūko ynanase, aomipona. Tymenekase yna Ritonōpo a Tumūkuru pokon imehnō zurutohme. Ahno ākyemapory se hkopyra ynanase. Ritonōpo ākyemapory se rokē ynanase. Yna kurohtao enēko mana.

⁵ “Kure matose,” kara ynanexiase oya xine. Imehnō mā “Kure mase” āko oenekunohtohkōme rokene. Mokaro sā pyra ynanexiase. Otinerūkō apoitohme yna tinerūme: “Kure matose,” kapitopyra ynanexiase. Ritonōpo zuaro mana.

⁶⁻⁷ Āmorepanekōme ynanase Ritonōpo poe, Kyrixtu nenyohtyāme yna repe. Yrome yna pokon: “Kure matose, tuisamehxo,” kamexipory se pyra ynanexiase oya xine. Imehnomo a roropa morara kamexipory se pyra ynanexiase. Yrome tomesekon opoko xine ynanexiase, poeto ē samo, tumūkuru pyno exiryke samo.

⁸ Ose xine yna exiryke, Ritonōpo nekarohpyry Jezu pokon ekarory se ynanexiase oya xine. Yna etapary zuno pyra ynanexiase Jezu enetupuhpory se yna exiryke, oporno xine yna exiryke roropa.

⁹ Wekyry tomo, ūme ynanexiase yna erohtoh pokon. Wenikehpyra ro hmatou yna erohtopōpyry

poko serātu ritopōpyry poko yna a. Saereme, koko ynanerokuase ōkyryrykō enahpyra ehtohme, Ritonōpo nekarohpyry Jezu Kyrixtu āmoreparypohtao yna a.

10 Yna poko imehnō tuarōtanohnanōme matose. Ritonōpo roropa imehnō tuarōtanohneme yna poko mana. Kure rokē amaro xine ynanexiase, iirypyryme pyra. Onekunohto pyra ynanexiase amaro xine, Jezu poetory tō maro.

11 Tumūkuē tumūkuru zururu sā ourutoryōko ynanexiase.

12 Ajamihtatohkōme ynanoturuase amaro xine, Ritonōpo omipona oehtohkōme. Omuhpe pyra oehtohkōme roropa. “Ritonōpo omipona ipunaka ehtoko tākye aehtohme opoko xine,” ynanase oya xine. Ourukehpyra xine ynanexiasene. Oeahmanekōme Ritonōpo mana, imaro tuisame oehtohkōme.

13 Ritonōpo omiry totase ahtao oya xine yna omi poe, zae menetuputyatose. Ahno omiry rokē kara mekarroatose. Ritonōpo omiry sero, mekarroatose. “Kure mase Ritonōpo. Tesaronika pōkō akorehmāko mase,” āko ynanase. Ritonōpo omiryme nymyry exiryke erohnōko Ritonōpo mana enerupuhnānō kurohtao. Toto jamihtanohnōko mana tōmipona toto ehtohme.

14 Wekyry tomo, Jezu poetory tomo a tyhtomarykō toanahtose Jutea po, tyyryhmase tahtao xine juteu tuisary tomo a. Mokaro sā matose toeħse, tyhtomase oexirykōke oekyrykomo a.

15 Mokaro a Jezu Kuesēkō toxixihmapose wewe pokona, aorihtohme. Urutō kō Ritonōpo poe totapase toto a. Yna taropose roropa eya xine,

zehnotokōme toexirykōke. Ritonōpo zamaro pyra toto.

¹⁶ Yna akorekehkāko toto, juteutōkara maro yna otururuhtao Jezu poko toto kurākapory se pyra mā toto Jezu a. Morara exiryke toto rypyry emānōko. Tomāse rahkene. Seromaroro Ritonōpo toto zehno rahkene, toto wānohnōko mana.

Tesaronika pōkō enery se ropa Pauru

¹⁷ Wekyry tomo, omuhpe ynanase opoko xine, okynahxo oenepyra xine yna exiryke. Yrome awaro xine ro ynanase. Oenergykō se ynanypenekehno.

¹⁸ Tuhke rokē yna ytory se ynanexiase oenese xine repe. Ywy roro, Pauru, jytory se exiase repe. Yrome yna akorekehkase joroko tamuru yna ytohtome monexiano.

¹⁹ Māpyra Jezu oepyry ropa ahtao, opoko xine tākye exīko ynanase Jezu onenetupuhkehpyra oexirykōke. Ynara āko Jezu yna a: “Kure matose ya. Zae Tesaronika pōkō mamorepatose,” āko. Morara kary etaryke yna a tākye kuhse exīko ynanase.

²⁰ Jezu enetuputyryke oya xine tākye ynanase ynanamorepatyāme oexirykōke. “Kure matose. Zae toto tamorepase oya xine exiryke,” āko Ritonōpo yna a Jezu omipona oexirykōke.

3

¹ Morarame tomuhtapāse yna exiryke ynara tōsenetupuhse ywy, otarame taro ase Atena po, toiroro,

² kuakorōkō rokē Timoteu aropotohme oya xine, ajamihtanohtohkōme tōmiry ke. Ritonōpo

omi poe erohketyme ynororo, Kyrixtu pokō urutōme roropa. Jezu enetuputyry pokō tōturuse ynororo oya xine, orēpyrahxo enetupuhtohme oya xine,

³ poremāpyra oehtohkōme imehnomo a oryhmarykohtao. Zuarō matose tyryhmase awahtao xine otuarimaporykō waro Ritonōpo mana. Ākorehmatorŷko roropa mana orēpyrahxo oehtohkōme.

⁴ Amaro xine ro yna ahtao kuuruatose. Kyyryhmatorŷko toh mana, etuarimāko sytatose, ynanase. Mame tuaro matose. Moro saaro toehse ynekarohpyry ae ro.

⁵ Morara exiryke Timoteu aropoase okynahxo oenepyra xine jexiryke. Jezu enetuputyry waro oexirykō se jexiryke aropoase Timoteu. “Otarāme tukuhse toto joroko tamuru a. Otarāme toto amorepatopōpyry yna a tuenikehkapose joroko tamuru a,” ase opoko xine.

⁶ Seromaroro Timoteu noepyase ropa oenexīpo xine. Turuse eya ywy opoko xine: “Orēpyra toto Jezu enetuputyry pokō. Imehnō pyno toehse toto. Wenikehpyra toto kypoko. Omuhpe roropa toto kypoko kysaaro,” tykase Timoteu ya.

⁷ Morara karyetaryke yna a torētyke pyra toehse yna. Etuarimāko ro yna repe. Yrome tākye ynanase, Jezu enetuputyryke oya xine.

⁸ Tākye kuhse ynanase orēpyra Kuesēkō omipona awahtao xine.

⁹ “Kure mase” kary se rokē ynanase Ritonōpo a tākye ipunaka opoko xine yna exiryke.

¹⁰ Oturukehpyra ynanase Ritonōpo a oenerykō se yna exiryke. “Papa yna aropoko Tesaronika

põkomo a, toto amoreparы se ropa yna exiryke. Zuarо pyra toto ahtao zurўko ynanase or pyra  mیرy enetupuhohme eya xine,”  ko ynanase.

¹¹ “Papa Kapuaono, yna aropoko morotona, Tesaronika põk  enetohme yna a,”  ko ynanase Riton po a, Jezu zumy a. Kues komo a roropa morara  ko ynanase.

¹² “Opoetory t o pyno m  Tesaronika põkomo. Imehnō pyno roropa m  toto. Toto akorehmako Papa, itamurumehxo opoetory t o pyno toto ehtohme, imehn  pyno roropa toto ehtohme ipunaka, toto pyno yna ehtoh samo,”  ko ynanase Riton po a.

¹³ Morara  ko ynanase Riton po a, ajamih-tanohtohk me, aomipona oehtohk me, tyryrpyhyke pyra roropa oehtohk me. “Iirypyryme ro mose nase,” kara opoko xine imehn  ehtohme Kumykō  pataka toehse kuahtao xine, Kues k  Jezu oepyry ropa ahtao typetory t  maro.

4

Riton po zamarо kuexiryk  pokо

¹ Wekyry tomo, tuhke rok  morara ynanasene oya xine: “Riton po omipona ehtoko, Kues k  Jezu poetoryme oexiryk ke,” ynanasene oya xine. Riton po zamarо matose aomipona oexiryk ke. Seromaroro yronymyrymehxo Kues k  omipona ehtoko.

² Yna a  morepatop pyryk  waro matose. Kues k  Jezu omi poe kuamorepatose.

³ Riton po kure oexiryk  se tyryrpyhyke pyra. Orutua komo, nohpo t  pok  pyra ehtoko. Opyxi k  maro rok  ehtoko. Nohpo t  roropa orutua

kō pokō pyra ehtoko. Oniokō maro rokē ehtoko, enara.

⁴ Nuasemākomo etatoko pahne, Jezu poetoryme oexirykōke typye awahtao xine kure rokē opyiākō tyritoko. Ritonōpo waro pyra exiketō sā pyra ehtoko.

⁵ Nae nohpo pokō exiketō nohpo tō osanumāko rokene ise ehxīpo. Naeroro mokaro sā pyra ehtoko. Nohpo maro opytary se awahtao xine onymenekahpyrykō pyno nymyry ehtoko, kure rokē oehtohkōme imaro Ritonōpo neneryme, kure roropa oehtohkōme imehnō neneryme.

⁶ Jezu poetoryme oexirykōke, osenekunohpyra ehtoko. Imehnō pyxiā pokō pyra ehtoko. Morara kuuruatose pake: “Tomeseke ehtoko. Ritonōpo awānohtorýko mana imehnō nohpo tō pokō awah-tao xine,” ynanakene oya xine.

⁷ Kymarokō toahmase Ritonōpo a tyyryppyhyke pyra kuehtohkōme, Jezu sā kure kuehtohkōme.

⁸ Yna a āmorepatopōpyrykō rumekaryhtao oya xine ahno rokē kara rumekāko matose. Ritonōpo rumekāko roropa matose, Tuzenu kurā ekarone rumekāko.

⁹ Imehnō Jezu poetory tō pyno matose Ritonōpo a āmorepatopōpyrykō omipona. Morara exiryke osepyno oexirykō pokō pape onymerozomopyra ase.

¹⁰ Emero Jezu poetory tō pyno matose Masetonia pōkomo. Yrome ynara kary se ynanase oya xine, itamurumehxo toto pyno ehtoko, ipyno xine nymyry oehtohkōme.

¹¹ Imehnō maro atatapoiry se pyra ehtoko. Imehnō erokuru pokō torētyke pyra ehtoko.

Oerokurukō pokō rokē ehtoko etuarimara oehtohkōme. Morara ynanakē pake.

¹² Kure oerokurukohtaoouno xine Jezu poetory tō kara exīko mana. Imehnō kyryry pokō penetara exīko roropa matose, nae oexirykōke.

Kuesēkō oehnōko ropa mana

¹³ Wekyry tomo, tuaro oexirykō se ynanase Jezu poetory orikyry pokō, atasamara oehtohkōme toto orikyryhtao. Jezu poetory tō kara emynyhmāko itamurume tyekyry tō orikyryhtao Jezu maro toto exiry onenetupuhpyra toexirykōke. Mokaro sā oexirykō se pyra ase.

¹⁴ Ynara enetupuhnōko sytatose, Jezu towōse ropa toorihxīpo. Naeroro typoetory ekepyā ēsemākāko ropa Ritonōpo mana. Toto enehpōko ropa mana Jezu maro, Jezu tonetupuhse eya xine exiryke.

¹⁵ Kuesēkō omi poe ynara kary se ynanase oya xine, orihipyra ro kuahtao xine, Kuesēkō oepyryhtao, Jezu poetory ekepyā onuapōkara sytatose. Imaro xine onuhnōko sytatose.

¹⁶ Ritonōpo nenyokyhyppyry imehxo exikety omitāko mā opore. Ritonōpo rue etōko mana. Mame Kuesēkō yhtōko kapu ae. Aorihtyā emero Kyrixtu enetupuhnanō ēsemānōko ropa toh mana.

¹⁷ Mame imaro xine onuhnōko sytatose orihipyra exiketō maro, akuru htaka Kuesēkō eporyse. Imaro exikehypyra sytatose.

¹⁸ Moro waro oexirykōke atākyematomoko Jezu poetory tō orikyry pokō.

5

Tuarō sehtone Jezu oepyry ropa symomohtone

¹ Wekyry tomo, Jezu oepyry ropa waro matose. Yrome aepyry ropa poko imerõko ase wenikeh-pyra oehtohkõme, tuarohxo roropa oehtohkõme.

² Omato oepyry sã, Kuesẽkõ oepyry mana. Tokare pyra oehnõko mana.

³ Ynara karyhtao eya xine: “Emero kure sytatose,” äko toh mä repe, tuaro pyra toxirykõke. Yrome axõ toto etuarimatoh oehnõko mana. Atarypõko mä toto, nohpo oxietütopitory samo. Toepatohkõ zupïko mä toh repe.

⁴ Wekyry tomo, mokaro sã pyra matose tuaro oxirykõke. Oserehpýra matose, omato oepyry sã pyra Jezu oepyry oya xine mana,

⁵ ipoetoryme oexirykõke. Tuarō matose. Tyyrypyhpyke exiketõ sã pyra sytatose.

⁶ Morara exiryke tuenikaroro nyhketõ sã pyra sehtone. Tuarō sehtone. Jezu oepyry symomohtone. Etýpyra sehtone, enara.

⁷ Koko nyhnõko toto emero porehme. Koko etýnõko roropa toto.

⁸ Yrome Ritonõpo poetoryme kuexirykõke tuaro sehtone. Etýpyra roropa sehtone. Soutatu tomo a pake tupuropurukõ apuru tyrise. Tupuhpyrykõ apuru roropa tyrise omõpyra pyrou ehtohme. Yrome kymarokõ tyoro. Jezu enetupuhnõko sytatose Kuesẽkõme. Ritonõpo pyno sytatose, imehnõ pyno roropa sytatose. Jezu a kypynanopyrykõ eraximäko sytatose apoto konõto htaka omõpyra kuehtohkõme.

⁹ Kymarokō tymenekase Ritonōpo a kyzehno xine pyra ehtohme. Kypynanohtohkōme tymenekase sytatose Kuesēkō Jezu Kyrixtu a, toorihsse

¹⁰ exiryke kymyakākōme, imaro kuehtohkōme, orihpynomo, aorihtyamo, enara ehtohme.

¹¹ Morara exiryke oxijamihtanohtoko. Atako-rehmatoko kurehxo Ritonōpo omiry enetupuh-tohme. Morara awahtao xine moro saaro atako-rehmāko matose.

Pauru nurutopōpyry etypyryyme

¹² Wekyry tomo, ynara kakehpyra oya xine ynanase, Ritonōpo omiry pokō āmorepanekō zuno ehtoko, Ritonōpo nymenekatyāme toto exiryke. Tymenekase Ritonōpo a oesēkōme toto ehtohme. Tymenekase roropa toto tōmiry pokō āmorepanekōme.

¹³ Toto zunōpo rokē pyra ehtoko. Ipyno xine roropa ehtoko, toto erokuru pokoino ākorehmarykō pokō. Kure rokē ehtoko, oseosezuhpyra, āko ynanase oya xine.

¹⁴ Wekyry tomo, ynara āko roropa ynanase oya xine. Akīme exiketō akinuru irumekapotoko. Iporemātyā ijamihtanohpotoko ropa. Ihxipyke exiketō imehnō zururu pokō Jezu enetuputyry pokō tyya xine akorehmatoko imehnō zurutohme. Imehnō maro kure ehtoko, seker-ereme.

¹⁵ Poprya imehnō oya xine ahtao, onemetakāmara ehtoko. Kokoro rokē kure ehtoko oseya. Kokoro rokē kure imehnō tyritoko roropa.

¹⁶ Atākyematoko kokoro rokene.

¹⁷ Oturukehpyra ehtoko Ritonōpo netaryme.

18 “Kure mase, Ritonōpo,” kahtoko eya. Emero popyra ahtao, morara kahtoko ro eya. “Kure mase,” kakehpyra rokē ehtoko. Morara karyetary se Ritonōpo oya xine mana, Kyrixtu Jezu poetoryme oexirykōke.

19 Tomeseke ehtoko Ritonōpo Zuzenu anako-rekehkara oehtohkōme.

20 Ritonōpo poe urutō kō omihpyry oseunohtou.

21 Urutō kō nekarohpyry ikuhtoko zuaro oehtohkōme. Kurā rokē imenekatoko aomipona oehtohkōme.

22 Oorypyrykō irumekatoko porehme, iirypyryme pyra oehtohkōme.

23 Ynara āko ynanase Ritonōpo a opoko xine: “Papa Kapuaono, torētyke pyra yna rineme mase. Onukurākatyā Tesaronika pōkō ewomako ipunaka, zokokomo, zuzenukomo, aomirykomo, enara. Ipynanohko toto iirypyryme pyra toto ehtohme, ehxiropyra toto ehtohme yna esē Jezu Kyrixtu oepyry ropa ahtao,” āko ynanase Ritonōpo a.

24 Kure mā mokyro Kueahmanekomo. Tōmipona kuehtohkōme kueahmatose. Tamoreme typoe-toryme kyritorýko mana. Zae mokyro mana. Tōmihpyry anamonohpyra mana.

25 Wekyry tomo, oturutoko Ritonōpo a yna pokō.

26 Jezu poetory tō zuruko. “Pauru ose xine ro mana ipunaka,” kahtoko eya xine.

27 Ynara āko ase oya xine Kuesēkō omi poe: “Sero ynymerohpyry isekerematoko imoihmākō netaryme Jezu poetory tō netaryme,” āko ase.

28 “Papa Kapuaono, kure rokē Tesaronika pōkō tyriko,” āko ase Jezu Kyixtu Kuesēkomo a opoko xine. Enara.

 Khmer Standard Version of the Holy Bible in
the Khmer Language of Cambodia

Copyright © 1997, 2005 The Bible Society in Cambodia

[1]

© រក្សាសិទ្ធិដោយសមាគមព្រះគម្ពីរសកល

គ្រប់ផ្តុក នៃ ស្ថិតិក នេះ មិន ត្រូវ បាន ដលិច បុ បីប្រាស់ តាម ទំនើប់ បុ មធ្យាងបាយ បែប អនិច្ចត្រួតពិនិត្យ បុ មាសីនុ ណាមួយ រួមទាំង ការ ចែក ចំលើដី ភាគតែ សំលែង ផ្តុក នូវទិន្នន័យ ប្រព័ន្ធបាមួយដែល ការចែកចាយកម្មកប្រើ ដោយគ្នានៃការអនុញ្ញាតពីសមាគម្បជាមួយកម្មជានៅ។ ប្រសិនបើ មានការដកក្រសួងអគ្គបទកម្មីចាប់ពី ១០០០ខ ឡើងទៀត ត្រូវសំការអនុញ្ញាតពីសមាគម្បជាមួយកម្មជានៅ

Quotations of the Bible in Khmer Standard Version in any form, must obtain written permission from the Bible Society in Cambodia if the quoted material is inclusive of at least 1,000 verses, or a copy of any book wholly or partially, which amounts to 50% of the book quoted. For any long quotation, notice of copyright must appear as follows: Text copyright © 1997, 2005 United Bible Societies. Used by permission.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files
dated 26 Apr 2025

fc9611d4-b5f2-5730-b6c2-58f2658eac89